

UNIVERSITETET I BERGEN

ZOOLOGISK MUSEUM

Muséplass 3, 5000 Bergen

Tlf. (05) 21 29 05

Systematisk avd. (05) 21 29 04

Økologisk avd. (05) 21 22 24

UNIVERSITY OF BERGEN

MUSEUM OF ZOOLOGY

Muséplass 3, N-5000 Bergen, Norway

Phone 47 5 - 21 30 50

Inge Lindblom,
Oldsaksamlingen, Univ. i Oslo,
Frederiks gate 2,
0164 OSLO 1.

BERGEN, 25.11.87.

J.nr. ost/19/87/RWL.

RESULTATER AV ANALYSE AV BEINMATERIALE FRA
HALLINGDALSPROSJEKTET. J. S. 744, J. S. 767 og J. S. 781.

Vedlagt følger resultatet av artsbestemmelsen av ovenfor nevnte materiale. Materialet bærer preg av en grundig og nitid innsamling, og som regelen er for slikt materiale, har også dette vært meget anstrengende å artsbestemme. Men resultatet av innsamling og bestemmelse er i hvert fall fra et faunahistorisk synspunkt meget interessant. Eksempelvis er det ikke tidligere påvist bever i dette området. Den kulturhistoriske verdi av dette funnet er vel du best istand til å vurdere. I den anledning vil jeg vise til Lars Wilssons bok *Bävern* (Bonniers). Interessant er det forresten at det er skinnebeinet som er representert og ikke, som hos større dyr som rein og hjort, tåledd og andre ytre lemmeknokler. Jeg er svært interessert i alderen på dette funnet (Langegard) om det er mulig å datere eller antyde omtrentlig. Knoklene av hund kan være av ulv, men det er ikke sannsynlig. Fugleknoklene kan ha tilhørt and eller rype. Melder det seg andre spørsmål som kan ha verdi for det videre arbeid vil vi gjerne bidra med svar så langt vi formår.

Med hilsen

Rolf W. Lie
førstekons.

LANGEGARD, hustuft ved Strandavatn,
 RUD, g. nr. 31, br. nr. 1, Hol, Buskerud.

J. S. 767.

94x/100y	<u>MAMMALIA. PATTEDYR.</u>			
topplag	Ubestebart, pattedyr:	130	fragm.	28,5 gr
	<u>PISCES, FISK.</u>			
	Ubestebart, fisk:	1	"	0,5 gr
94x/100y	<u>MAMMALIA.</u>			
underlag	Ubestebart, pattedyr:	50	"	8 gr
94x/100y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Castor fiber, bever: tibia	1	"	0,5 gr
	Ubestebart, pattedyr:	70	"	12,5 gr
94x/100y	<u>MAMMALIA.</u>			
resent?	Artiodactyla, kladyr: Dentes	10	"	0,5 gr
ubrent				
98x/98y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	3	"	0,5 gr
98x/99y	<u>MAMMALIA.</u>			
	ubestebart, pattedyr:	10	"	1,5 gr
98x/105y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr	36	"	9 gr
99x/93y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	3	"	1,5 gr
99x/105y	<u>MAMMALIA.</u>			
	<u>Canis familiaris, hund:</u> Astragalus, 3 fr(alle høyre)	3		1 gr
	Ubestebart, pattedyr:	39	"	9,5 gr
	<u>AVES, FUGL.</u>			
	Art ubestembar: Costae	1	"	0,5 gr
99x/107y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr	14	"	3 gr
99x/108y	<u>MAMMALIA.</u>			
	ubestebart, pattedyr	9	"	1 gr
100x/99y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	13	"	3,5 gr
100x/101y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	3	"	1 gr

LANGEGARD, hustuft ved Strandavatn,
RUD, g.nr. 31, br. nr. 1, Hol, Buskerud.

J. S. 767.

100x/105y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Artiodactyla, kladyr	Phalanx I	1 fragm.	0,5 gr
	Ubestebart, pattedyr:	88	"	8 gr
100x/106y	<u>MAMMALIA.</u>			
	<u>Rangifer tarandus, rein:</u>			
		metapodium(bitå)	1 "	0,5 gr
	Ubestebart, pattedyr:	10	"	1.5 gr
101x/93y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	1	"	0,5 gr
101x/101y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	40	"	5 gr
101x/105y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	5	"	0,5 gr
101x/107y	<u>MAMMALIA.</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	4	"	0,5 gr
105x/99y	<u>MAMMALIA.</u>			
i torvlag	Ubestebart pattedyr:	7	"	2 gr
105x/99y	<u>MAMMALIA.</u>			
	ubestebart pattedyr	11	"	3,5 gr
105x/101y	<u>MAMMALIA:</u>			
	Ubestebart, pattedyr:	62	"	21 gr

Alt materialet, unntatt 94x/100y, synes å være brent.

Latinske og norske navn på bein hos pattedyr.

os cornu	hornsteile
cranium	skalle
calvarium	skalle uten underkjeve
mandibula	underkjeve
dentis	tenner
os hyoideum (hyoidbein, fl.t.)	tungebein
atlas	1. halsvirvel
axis (epistropheus)	2. halsvirvel
vertebrae fl. t.	virvler
os sacrum	korsbein
costae fl. t.	ribbein
sternum	brystbein
scapula	skulderblad
humerus	overarmsbein
radius	spolebein
ulna	albuebein
ossa carpalia (radiale, ulnare, intermedia, carpale 1,2,3 osv)	håndrotsbein
metacarpus	mellomhåndsbein
pelvis (ilium, ischium, pubis)	bekkenbein
femur	lårbein
tibia	skinnebein
fibula	leggbein
malleolare	dist. epifyse av redusert legg
patella	kneskjell
astragalus	"ankelbein" rullebein (tibiale+intermedium)
calcaneum	helbein (fibulare)
ossa tarsalia (centrale, centrotarsale, tarsale 1,2,3 osv)	fotrotsbein
metatarsus	mellomfotsbein
metapodium	mellomhånds-, mellomfotsbein
phalanges (I, II; III)	tåledd (indre, mellomste, ytre)
os sesamoideum	sesambein, senebein, ertebein

LANGEGARD, hustuft ved Strandavatn,
RUD, g.nr. 31, br.nr. 1, Hol k., Buskerud.

Liste over ruter med funn av horn/gevir og brente bein

22 FUNNPOSER:

vektig				
36	94x/100y	Topplag	P	Fi
11	- "	- Underlag	P	
16	- "	-	P	Bever
2	- "	- Resent? Ubrent?		Klaudyg (tenner)
3	98x/ 98y	Bein og horn	P	
—	3	98x/ 99y	P	
—	13	98x/105y	P	Bein og horn
	3	99x/ 93y	P	
	14	99x/105y	P	Fu Hund
	4	99x/107y	P	Bein og horn
	2	99x/108y	P	
—	5	100x/ 99y	P	
	2	100x/101y	P	
~	11	100x/105y	P	Klaudyg
—	3	100x/106y	P	Rein
	2	101x/ 93y	P	
	7	101x/101y	P	
	2	101x/105y	P	
	2	101x/107y	P	
	3	105x/ 99y	P	I torvlaget
	5	- " -	P	
	25	105x/101y	P	

P = pattedyr

fi = fisk

Fu = fugl

UNIVERSITETET I OSLO

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

Aud Simonsen
Arkeologisk museum i Stavanger
Postboks 478
4001 STAVANGER

OSLO, 11. april 1988

SAKSBEHANDLER:
Tom Bloch-Nakkerud

DERES REF.:

VAR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR)

TREKULLPRØVER FRA LANGE GARD, RUD, GNR. 31, HOL K., BUSKERUD

Tusen takk for resultatene av vedartsbestemmelser av prøver fra Hallingdal! Prøvene er sendt for datering, og vi venter spent på resultatene.

Her sender jeg nok en porsjon trekullprøver som jeg håper du kan bestemme for meg. Det er til sammen fem prøver:

98x/99y	88/618	10 ste bjørke
98x/105y	88/619	— " —
100x/99y	88/620	— " —
100x/105y	88/621	— " —
100x/106y	88/622	— " —

Av hensyn til den smule statistikk som Inge og jeg tar sikte på, er vi glade for at du bestemmer et godt antall fragmenter i hver prøve. Ved datering sender vi inn kun én vedart.

I egen sending sender jeg deg et eks av min magistergrads-avhandling, der jeg har gjort bruk av vedartsbestemmelser.

Med vennlig hilsen

Tom!

Tom Bloch-Nakkerud

Svar: Alle bitene jeg har sett på i alle prøvene, tilfeldig eller bevisst, er bjørke. Har sett på 10 ste i hver prøve, men restmateriale virker temmelig homogent det også.

Aud

LABORATORIET FOR RADILOGISK DATERING

DF-

Adr.: Fysikkseksjonen, Sem Sæviandv. 5
7034 Trondheim - NTH tlf. (075) 93 310

FORSLAG OM ¹⁴C-DATERING

(se rettleiding på baksiden)

1. Søkerens navn ..Tom Bloch-Nakkerud.....Stilling Forsker
Adresse ..Universitetets Oldsaksavdeling, Frederiks gate 2.. 0164 Oslo 1
Ansvarlig vegleder (for studenter)
2. Prøvematerialets art
3. Antall dateringer⁴..... Prioriteringsrekkefølge
1. Langegard 98x/99y. 2. Ho1 Bunn. 3. Ho3 Bunn. 4. Ho1 Topp.....
4. Redegjør for formålet med dateringen. Vurder evt. tidligere dateringer for samme formål. Oppgi forslagsnummer (DF-) for disse dateringene.

Formålet med dateringene er å fastslå alderen på trekull som stammer fra bruken av en bygning som har etterlatt en tuft, samt bruken av to kullgropor for trekullframstilling.

Hustuften ble undersøkt ved prøvegraving av 25 m² i 1987. Spor etter jernutvinning i bygningen ble funnet i form av slag i kulturlaget og en slagghaug utenfor inngangen.

Jernutvinningen ses i sammenheng med kullgropene som er undersøkt på stedet. To av kullgropene søkes datert for å finne bekreftelse på den kronologiske sammenhengen med hustuften. Kullgropen Ho1 hadde et lag restkull av 25 cm tykkelse i bunnen. For å undersøke om kullgropen er brukt flere ganger over lang tid, søkes dateringer av både bunn og topp av dette laget.

5. Prosjektets finansieringskilder: NAVF, Univ.,høgskole,off.museum
 Andre (spesifiser)

6. Har søkeren fått utført dateringer siste 5 år? nei, ja
Oppgi i så fall DF-nr. og hvor resultatene evt. er publisert:

DF 1750: "Arkeologisk registrering i Eidskog 1985. Eidskog Museums- og Historielag. Skotterud 1986."

"Fangstgropsystemet på Gaustadmoen. Jul i Eidskog 1987, s. 73-75. Skotterud 1987."

29.03.1988

Dato

Tom Bloch-Nakkerud

Underskrift søker

Underskrift vegleder

Spesifikasjon for prøve for C-14 datering

(se rettleddning på baksiden)

1. Oppdragsgiver Tom Bloch-Nakkerud, Universitetets Oldsaksamling
2. Prøvematerialets art Trekull Mengde 12 g
3. Prøvens merke Langegard 98x/99y
4. Prøven funnet av Tom Bloch-Nakkerud Tidspunkt 04.06.1987
5. Funnsted Langegard, Rud, gnr. 31, Hol k., Buskerud
6. Greenwich koordinater. Lengde 07° 51' Bredde 60° 42'
7. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold:
Formålet er å datere ved som er brukt til brensel i bygningen som tuften er levningen av, og derigjennom datere bygningen.
Prøven er tatt fra kulturlaget av ca 8 cm mektighet.
Resultat av vedartsbestemmelse foreligger ikke ennå.
8. Prøvens kvalitet:
Prøven består av til dels store trekullbiter.
Den er avgjort en del av kulturlaget på gulvet i hustuften, sannsynligvis stammer trekullet fra et ildsted i hustuften.
9. Antatt alder, evt. i henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: 1500.-600..... Alder B.P.
10. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
Ingen
11. Ønskes eventuelt restmateriale i retur?
Ja
12. Eventuelle andre opplysninger:

86/139

1 sverd

1 øks

1 kniv

7 pilespisser

br. bein

trekull

g.nr. 65

Hol k. 63

86/140

1 kniv, liten

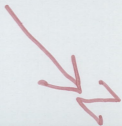
Hol k. 65

86/141

1 kniv, stor.

Hol k. 64

Nebast

Gulvhelle

Brynne : 93,3 x 105,1 y overfleten

Babokulle. 101,7 x x 108,0 y

VALLEHALLI, NR.

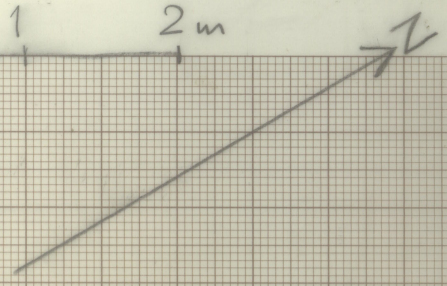
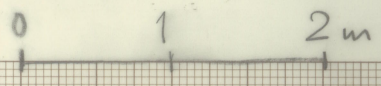
Reg. n 17.

Mestl sðdu 1 yfir vöðing.

Hustuft på Langegård, Sandavatn,
Hol k., Buskerud.

334^g

M 1:50

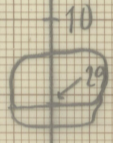
X

16

14

12

Inner-
vegg

10

16

8

Innervegg

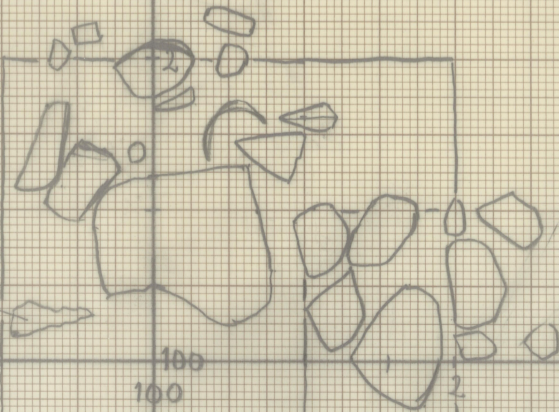
Nedskjering

6

07

4

Platt?

100
100

94

96

98

2

4

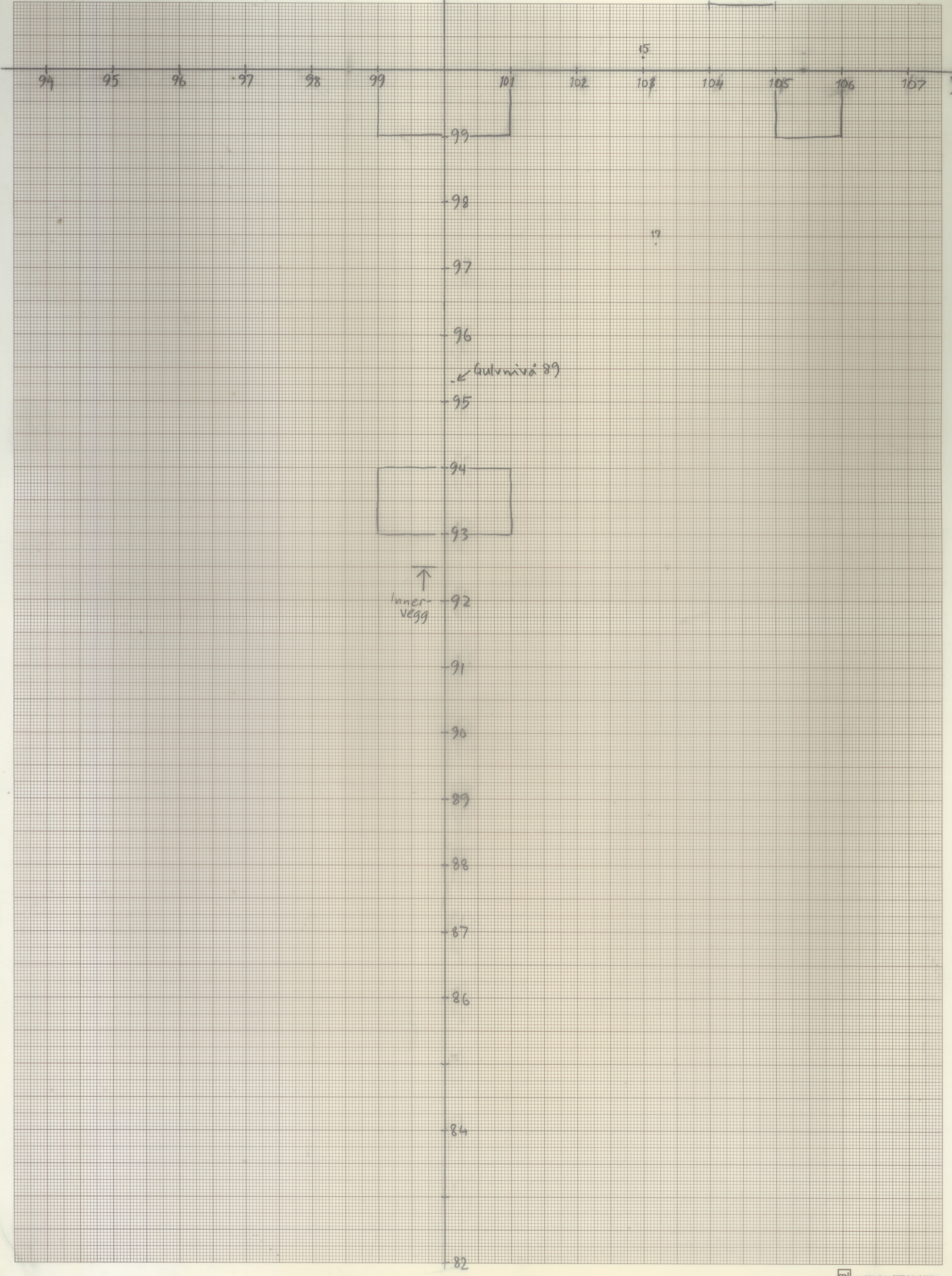
6

X

Hustuft på Langegård, Strandavatn,
Hol k., Buskerud.

M 1:50

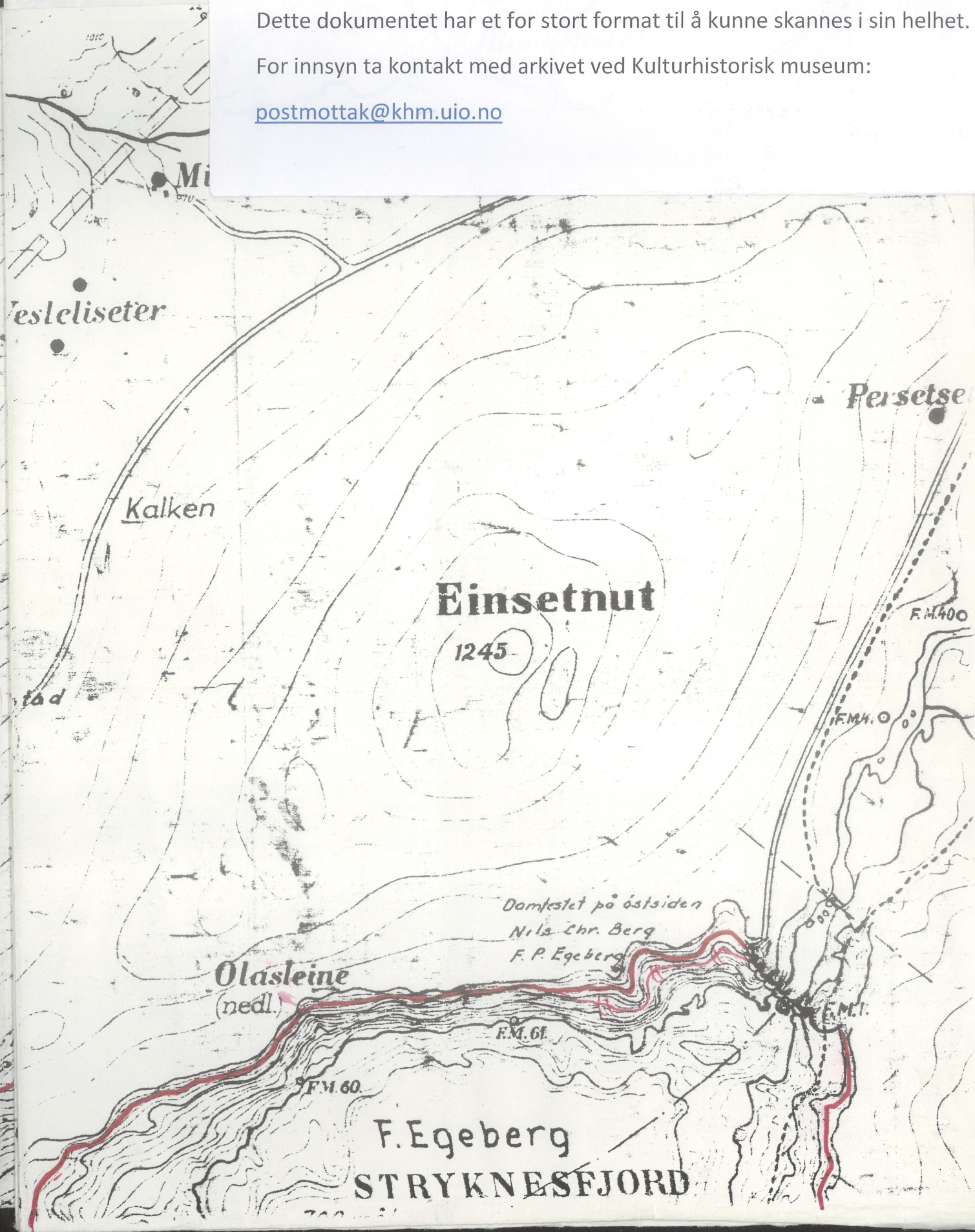
0 1m

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

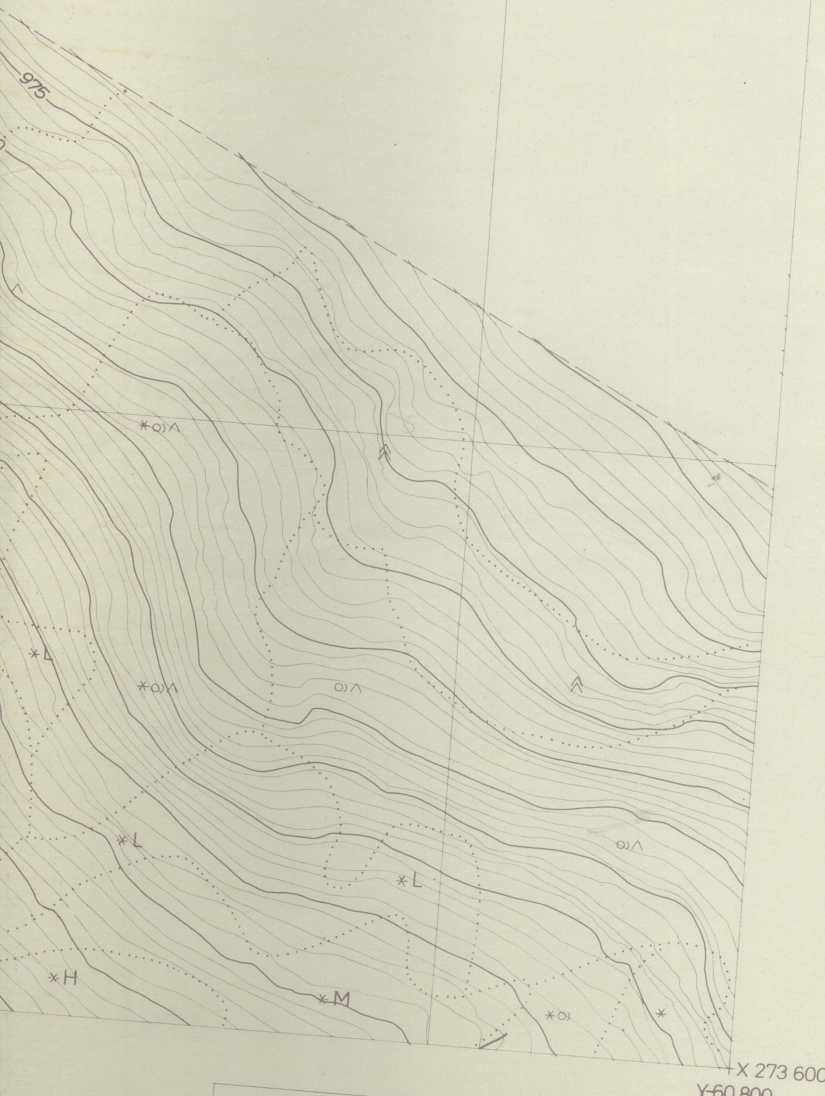

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

6703

X 273 600
Y 60 800

BX 058-5-2	CD 058-5-1	CD 058-5-2
BX 058-5-4	CD 058-5-3	CD 058-5-4
BX 057-5-2	BY 057-5-1 CC 057-5-2	CD 057-5-1 CD 057-5-2

FLÅ BUSKERUD
SKARET CD 058-5-3

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

